

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKÁTÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Kossuth levele.

„Kossuth Ferenc levelet irt bátran: Szervezkedjünk széles e hazában, Kis levélke, drága körlevélke, Lesujtólag hat a hatvanhétre.

Poshadt, félhalt hatvanhetes lények, Neki mennek Kossuth levelének, Dulnak-fulnak sopánkodnak váltig, Hogy a negyvennyolc is élni vágyik.”

A „N a p”-ból

Kossuth Ferenc levelének megjelenése előtt néhány nappal „Szervezkedjünk!” cím alatt vezércikket irtunk lapunkban, melyben a függetlenségi eszméknek szilárdítását, fejlesztését és terjesztését vármegyénk illetékes köreinek nemcsak a figyelmébe ajánlottuk, de melegen a lelkére is kötöttük. Nyomban reá megjelent Kossuth Ferenc levele, mely ezen cikkünknek csaknem minden betűjét szentesítette és megerősítette. Ez a levél az egész politikai világot nemcsak meglepte, de egészen fejetetejére is állította; az egyes koalíciós pártok sérelmet találtak benne a saját pártjuk ellen, sőt olyan hangok is hallatszottak, mintha elevelével Kossuth a függetlenségi párt különválását proklamálta volna. Magán- és pártértekezleteket tartottak, tárgyalták, vitaták, boncolgatták a levelet; mérlegelték értékét, hatását, célját és esetleges eredményét; megszólaltak a pártok vezérei, előkelőbb emberei, szóval talpra állott az egész 67-es párt, mintha csak egyszerre a világitélet trombitájának harsány hangja szólalt volna meg Kossuth levelében, hogy hamvaiból feltámassza a régi rendszernek tetszhalottait. Új életre keltek sirjaikból, hogy ismét tért és állást foglalhassanak a nemzet bizalmából többségre jutott függetlenségi párt ellen, pedig tudva van, hogy ez a párt csak elveinek és eszméinek teljes ép-ségben tartása mellett — bár abszolút többségénél fogva magának vezetői szerepet is követelhetett volna — lépett a koalícióba és eddig soha nem lépett nagyobb pretenziókkal a többi pártok elé, pedig erre épen majoritásánál fogva föltétlen joga is volna.

Már-már élessé váltak az ellentétek a pártok között, sőt egyes körök még arról is álmodoztak, hogy a pártjukon elkövetett súlyos sérelmet reparálni kell, midőn Kossuth

Ferenc, a tőle megszokott erőlyes őszinteséggel kijelenti: *hogy a körlevélben foglaltakhoz rendületlenül ragaszkodik*, mert ő, bár a kényszerhelyzetből kifolyólag a kormánynak egyik tagja és pedig óriási munkát végző tagja, de azért egy pillanatra sem feledkezhetik meg arról, hogy kormányra jutása előtt már vezére és elnöke volt a függetlenségi pártnak és mint ilyen, dicső emlékü atyja Kossuth Lajos eszméinek szellemi örököse is.

De épen ez a lázas izgatottság, az a rémület, az a nagyhangú tiltakozás, melylyel ezt a levelet minden vonalon fogadták, bizonyítja, hogy erre a levélre már nagy szükség volt, mert a függetlenségi táborban nemcsak odafent a központban, de itt a vidéken is merültek fel aggodalmak az iránt: vajjon ez a néma hallgatás, ez a mindenben való megnyugvás, nem előjele-e annak, hogy vezéreink a többi pártokkal egyetértve lassacskán belé olvadnak a 67-es táborba, sőt nálunk is élesen felvetették a kérdést: van-e hát 48-as többség? És az aggodalmak nem önmagukból fejlődtek és nem önmaguktól terjedtek, hanem mesterségesen szították, részben a régi rendszer hatalmasai által még most is fentartott és e célra bérelt lapok, részben pedig a minden vidéken és így még megyénkben is található volt zsoldosai a gyászosan letűnt darabont hadnak, a kik nem tudnak és nem akarnak belenyugodni abba, hogy a hatalommal együtt a zsiros koncoktól is elestek és ha nem mutatkoznak fényes nappal, félvén a világosságtól, de folytatják a titok éjében galád aknamunkájukat a függetlenségi párt és annak nagy feladatai ellen.

Az a vezér, aki betegségével vívódva is éber szemmel örkődik pártja felett, megérezte, hogy a közvéleménynek lent is, fent is szüksége van egy erős erkölcsi megnyilatkozásra, nem habozott, hanem őszinte hangú levelével egyszerre lefegyverezte, tönkre silányította azt a sok rosszakaratu gyanúsítást, melylyel úgy őt, mint pártját népszerűtlenné akarták tenni. Az a levél bevilágított a sötétségbe; megértette az egész országgal, hogy a függetlenségi pártnak szervezkedésre, erősödé-ésre van szüksége, mert el-

van szánva a függetlenségi politikát teljes erejével diadalra juttatni és a rá várakozó nagy feladatot a nemzetre támaszkodva megoldani.

A ki e párttól és annak hivatól azt követelné, hogy elveit megtagadásával, felfüggesztésével, olvadjon bele a kisebbséget képező 67-es pártokba, egyszersmint azt is követelné, hogy politikai öngyilkosságot kövessen el. Nagy örömet okozna az nemcsak az ellentétes pártoknak, de Bécsnek is, mert azt bizonyítaná: lám, a többség nem bíz a saját erejében, a saját elveiben, mert megadta magát!

De nem adjuk meg magunkat, három évtizeden át küzdött ez a párt rendületlenül, megállta a helyét harcban, viharban és most, mikor a nemzet bizalma előtérbe állította, nem fog gyáván és tehetetlenül visszavonulni, de szervezkedve, sokasodva, erősödve oda törekedni, hogy eszméivel, elveivel a hazának minden igaz és hű fiát az ország függetlenségének kivívására maga mellé szólítsa.

Most még kötelez a koronával kötött egyezség, kötelez a nemzet érdekében hozott nagy áldozatra, de ha lehullanak a kényszerhelyzet bilincsei, akkor harcolnunk kell a haza százados jogaiért és a ki ez alól kivonja magát, nem érdemli meg a szabadságot, nem érdemli a földet, a levegőt, mely táplálja, mert nem érti, nem érzi a költő imaszerű szótát: „A nagyvilágban e kívül nincsen számodra hely.”

A tanítók fizetésügye.

(R.) Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter tárcája költségvetésének tárgyalását hatalmas beszéddel vezette be a képviselőház f. hó 13-iki ülésében. Ennek a beszédnek nagy jelentőséget nyújt azon körülmény, hogy ismerteti a tanítók jövődő fizetés rendezésének alapjait. Részleteiben nem ismerjük az erre vonatkozó törvénytervezetet, mert annak benyújtását a jövő év január végére, vagy február elejére ígérte a miniszter; de amennyit ismerünk belőle, az épen elég arra, hogy a tanítókat meg ne nyugtassa, sőt ellenkezőleg elkésredésüket fokozza.

Ismeretes az a nagyszabású mozgalom, amelyet a tanítók helyzetük javítása érdekében megindítottak.

Ebbe a harcban nem mentek készületlenül. A tanítók országos bizottsága apróra kidolgozott törvénytervezetet nyújtott be a kormánynak, amely realis alapon, közmegegyezésre kívánta rendezni a tanítói fizetéseket. Ez a tervezet kívánalmában nem volt tulzó, radikális, sőt tulságosan józan, mérsékelt. Csupán olyant kívánt, ami megvalósítható és amit megvalósítani az igazság és méltányosság nevében feltétlenül szükséges is. Nem kívánt többet, mint a vele egyenlő képzettségű tisztviselőhöz hasonló fizetést s megszüntetni azt az égbekiáltó igazságtalanságot, hogy a különböző jellegű népiskola tanítója egyforma képesítéssel, egyforma munkakörrel és munkájának hajszállal sem kevesebb értékével — különböző összegű fizetést élvezzen.

Az Apponyi-féle tervezet egyik kívánalmát sem elégíti ki.

Bár a meglévő állapotokkal szemben mindenesetre haladást jelent, a tanítók nem fogadják megnyugvással, mert ez helyzetüknek csak ideig-óráig való javítását jelenti, de végleges rendezésnek semmi esetre sem tekinthető. És nem is fogják annak tekinteni. Ezzel a tanítók fizetésügyi mozgalma korántsem lesz leszerelve, sőt újabb irányt nyernek a megkezdett akció folytatására.

A miniszter külön óhajta rendezni az állami és külön a nem állami tanítók fizetését. Ez így, amikor a fizetésekben megvélő ellentéteket nem igyekszik elenyésztetni, kielezi azt még jobban azzal, hogy míg az állami iskolák tanítóinak, a különböző lakbérosztályba tartozó községek szerint 1300,1100 és 1000 korona kezdő fizetést tervez, mely az első öt év után már 400 koronával emelkedik és azután öt évenként — ötször esedékessé váló — 200 koronás korpótlékkal 2400,2500, illetve 2600 koronáig emelkedik; addig a más jellegű tanítók kezdő fizetése csak 1200,1100 és 1000 korona lenne, mely az első öt év után nem 400, hanem csak 200 koronával emelkedik; ez a 200 koronás pótlék sem lenne állandó, a mennyiben a harmadik és negyedik öt évben 100 koronára redukálnék csupán. Így a nem állami tanító elérhető legmagasabb fizetése 35 évi szolgálat után, a különböző kategóriák szerint 2300,2100 illetve 2000 korona lenne, szemben az államiak 2600,2500 és 2400 koronás fizetésével. Hol itt az igazság, hol a méltányosság? Állandóan 300—400 korona fizetési különbözet.

Ez a rendezés semmire sem mondható szerencsésnek.

Az állami tanítók jogosan kívánhatják, hogy legalább a XI. fizetési fokozattal megegyező kezdő fizetést kapjanak, a nem államiak pedig egyenesen meg vannak alázva munkájuknak kevesebb értékelésével.

Felesleges szószaporítás lenne ezen utóbbi állítás ellenkezőjét bizonyítani. Itt csak utalunk arra, hogy a népoktatás egyformán állami érdek s a magyar tanító jellegkülönbség nélkül egyformán munkása a magyar nemzeti népoktatásnak. Egyenlő munka, egyenlő munkabér. A tanítók fizetésügre csak látszólag a tanítók személyi ügye, lényegében bizony a magyar kultúra érdeke az.

Nem helyeselhető tehát sehogyszem a fizetések megosztása s ezzel akár az iskolák, akár a tanítók között a kaszt rendszer meghonosítása.

Ismételjük, hogy nem ismerjük, hiszen még nem is ismerhetjük részleteiben a benyújtandó törvényjavaslatot. Nem tudjuk minő intézkedések lesznek az eddig eltöltött szolgálati évek betudásánál; kántori fizetésekre nézve, akár a nyugdíjjogosultság megállapításánál, akár a fizetések kiegészítésénél. Ezek mind olyan fontos részletkérdések, amelyeknek méltánytalan megoldása sokféle érdeket érzékenyen sértene.

Jól tudjuk, hogy Apponyi gróf szívében hordozza tárcája ügyeit s hogy a tanítók iránt sem érez hidegen. Ha a bejelentett fizetés rendezési tervet nem nyugtatja meg a kedélyeket, az nem vád ellene, hanem az egész rendnek szóló figyelmeztetés.

A tanítóság mindig kivette részét a hazafias ténykedésekből. Kivette a közelmúlt nemzeti küzdelem ideje alatt is. S hogy a parlamentben ma egy erős függetlenségi többség van, közvetve nagy része van abban a tanítóságnak.

Mégis mostohája ennek a nemzetnek. Olesó napszámosa.

Városi közgyűlés.

Szekelyudvarhely város képviselőtestülete hétfőn délután Gotthard J. polgm. elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A képviselőtagjai szokatlan nagy számban jelentek meg. Napirend előtt Hlatky Miklós szóvá tette a járdák tisztogatását, elmondja, hogy míg a Kossuth-utcában lakókat a rendőrség valósággal üldözi az állandó tisztogatásért, addig a mellék utcák lakói egyáltalán nem is takarítják a járdákat. Dr. Valentik Ferenc indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy a háztulajdonosok naponta reggel kötelesek a járdát tisztíttatni egyszer. Ha pedig további seprés, takarítás válik szükségessé, azt a városi utcaseprők fogják teljesíteni. Majd a tárgysorozat első pontját képező elemi iskolák államosítása került tárgyalásra. A tanács előterjesztette a közoktatási miniszterhez intézendő kérelem szövegét, melyet Dr. Valentik, Sándor Mózes, Fejes Áron, Gyertyánffy Gábor, Soó Gáspár, Hlatky Miklós felszólalása után, megfélelő módosítással, a közgyűlés elfogadott. A tisztviselő, segéd-, kezelő-, szolgál. és rendőrszemélyzet

nyugdíjszabályrendeletét, csekélyebb módosítással elfogadták, ellenben a szolgálati korpótlékra vonatkozó szabályzatot a képviselőtestület elutasította. Azonban a tisztviselők stb. fizetésének rendezése ügyében a polgármester elnökletével Soó Gáspár, Dr. Valentik, Hlatky, Dr. Nagy Samu, Kovács Domokos, Daróczy Miklós és Bálint György tagokból álló bizottságot küldött ki, hogy kvalifikáció arányában állapítsák meg és tegyenek javaslatot. A rendőrlégénységnek a jövő évi költségvetés terhére 20 százalékos drágasági pótlékot szavaztak meg, ami kb. 2104 koronával emeli a kiadásokat. Ugyazintén a fogyasztási adók terhére 900 K évi díjazással egy főkezelői állás szervezésével a tanácsot megbízták. A város kezelésében levő közpénzeket a Megyei, Zálogház és Agrár takarékpénztárakba helyezik el. A helybeli Kleinfakereskedő cég egy és fél hold területet bérmentesen visszabocsátott abból, amit a tanácsnak amúgy sem volt joga neki átadni. A fazekas ipartársulatnak évi 30 K bérfizetés mellett a Záldog nevű dűlőben agyagtelepet engedélyeztek. A tűzoltóegylet költségvetését jóváhagyván, miután a világitást és szeméthordást az eddigi alapon és feltételekkel vállalni nem akarja, nyílt árlejtést hirdetnek s a legolcsóbb ajánlkozával kötik meg a szerződést, vagy pedig házi kezelésbe veszik. A szombathelyi régi dögter eladását nyilvános árverés útján eszközölik Barcsay és Társai cégnek egy text. tilipari gyár építéséhez holdankint 10 K mérsékelt használati díjért telket engedélyeztek, később kijelölendő helyen. A város közönsége részéről pedig a legmesszebb terjedhető erkölcsi támogatást is kilátásba helyezte a képviselőtestület.

Dr. Soó Rezső tisztügyész betegsége folytán, a közgyűlés jegyhangulag, lelkesedéssel Dr. Pál Ernő előkelő ügyvédet, a függetlenségi elvek kiváló előharcosát választotta meg helyettesnek. Krusniczki Elek idevaló illetőségűnek nem ismerte el a közgyűlés. A Dr. Soó Rezsőtől 1013 K 66 fillérért megvásárlandó telek ügyét 30 nap múlva tartandó közgyűlés elé utalták. Az utakövezési szerződés átruházását engedélyezték és özv. Dakó Albertné bába oklevélét kihirdették. A Láz nevű legelőnek nyilvános árverésen leendő eladását elhatározták s a feltételek szövegezésével és a szerződés megkötésével a tanácsot megbízták. A lemondott virilis képviselők helyébe Háberstumpf Károly, Péter Lajos és Tassaly József póttagok rendes tagoknak léptek elő. Több tárgy nem lévén, a közgyűlés este 7 óra felé ért véget.

Zárszó :

„a városfalvi közbirtokosság erdeje” című cikkemhez.

(1. folytatás.)

«De hadd szóljon helyettem» is «az okmány»:

Adásvevési szerződés. Mely kötöttet egyfelől Székelyudvarhely lakó Kénosi Béla, mint eladó, másfelől h.-városfalvi Albert András, Balog András, Balog Mózes (és itt egy folytatásban következik még 100 név, vagyis a 103-ak), mint

vevők közt az alábbi feltételek mellett:

1. Én Kénosi Béla, magamra vállalva a szavatosságot, eladom örök tulajdonjoggal megvásárolható és visszavonhatatlanul, tehermentesen a h.-városfalvi 2 számú tjkvben A 3. 3. 4. 5 és 9 től 78. rendszám alatti ingatlanokat, eladom továbbá az odaváló 224 számú tjkvben A 1 rend 2106. hrsz. a. ingatlan engem illető részét, valamint az odaváló 235. számú tjkvben A 1 rend 3221. hrsz. alatti ingatlanom h.-városfalvi Albert András és a bevezetésben megnevezett társainak 12000 frt vételárért, annak kijelentése mellett, hogy nevezett vevők a vételárt lefizették, illetve a megvett ingatlanon levő fennálló terheket kifizették, beleegyezem, hogy a megjelölt ingatlanok minden további meghallgatásom nélkül a vevők nevére átírassanak.

2. Mi Albert András, Balog András, Balog Mózes (itt újból következik még 100 név) a jelen szerződés első pontjában megjelölt és körülírt ingatlanokat eladó Kénosi Béla 12000 frt vételáron megvettük, még pedig egyelőre határozatlan arányban, azon határozott kikötéssel azonban, hogy az ezen így most határozatlan arányban megvett ingatlanok megosztásának kulcsául, a vevők jelenleg meglévő egyéni birtokuk tértagságát fogadjuk el és határozzuk meg, oly módon, hogy az ezen most megvett ingatlanoknak bármikor bekövetkezendő megosztása, a vevők jelen szerződés aláírása napján meglévő egyéni birtokuk tértagsága arányában történik.

Épp ez okból, mi vevők mindegyikünk jelenleg meglévő egyéni birtokunknak tértagságát összeállítva, megállapítjuk azt is jelen szerződés aláírásával — mint kötelezőt — aláírjuk.

Az aránykulcs ez alkalommal való megállapítása, illetve meghatározása, egyfelől a bekövetkező per megelőzése céljából, másfelől pedig azért történt, mert a vételárt a jelenlegi egyéni birtok nagysága arányában fizettük.

A megvett ingatlanok birtokába 1892 év május hó 24. napján lépünk, azon naptól kezdve huzzuk annak hasznát, de hordozzuk is minden terhet, fizetjük adóját, valamint az átszállítási illetéket is.

3. Mindkét részen levő szerződő felek lemondnak az érték felén túli sérelem címén indítható perelhetési jogról.

4. Kiskoruak is érdekelve lévén jelen szerződés által, az a t. megyei árvaszék által jóváhagyandó, a jóváhagyás kieszközölése a gyámok kötelessége.

Ezek után jelen szerződést, mint akaratunkkal teljesen megegyeztet, a tanuk jelenlétében történt felolvasás, megmagyarázás és megértés után részint sajátkezűleg aláírva, részint kézjegyünkkel ellátva kiadtuk.

Kelt Székelyudvarhelyt, 1892. május 23. án.

Jakab Gyula s. k. tanu. Dr. Nagy Samu s. k. tanu. Kénosi Béla s. k. Albert András névirő: Dr. Nagy Samu, Balog András s. k. Balog Mózes s. k. és még 100 aláírás.

Ez a szerződés 5142—92 sz. a. gyámhatóságilag jóváhagyott és 1649—92 sz. alatt a tulajdonosok javára bekebelezetett.

Ezen okmány alapján úgy hiszem bátran tehettem — a Kénosi-féle birtok megvétele ügyében — a 84-ik számban közölt kijelentésemet.

Hogy egyes városfalvi — a köz-helyekben akkor joggal bíró — belbirtokosok a Kénosi-féle birtokról kiállított szerződésből kimaradtak volna s így telekkönyvi tulajdonjogot nem nyertek volna, alig hiszem (kivéve a multkor is említett 2 egyént) hisz 103 belbirtokosnál nem is lehetett akkor több ott, ahol a házak

száma ma is csak 125, — köztük sok zsellérház és több középület — s ott van a szerződésben a legszegényebb is, a kinek akkor vajmi csekély ingatlana lehetett, ott vannak a kiskoruak is gyámjaik által képviselve.

A kik időközben szereztek ingatlant, azoknak alkalmuk volt és van a birtok után járó s a Kénosi-féle ingatlanból jutalékot is átvenni, természetesen akkor, ha ezt a vételi szerződésben kikötötték vagy kikötik.

(Folyt. köv.)

Kiss Jenő,
kőrjegyző.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A király elutazása.** Az eddigi megállapodások szerint a király december 21-én, pénteken délután 4 órakor utazik el Budapestről, azonban valószínű, hogy új év után rövid tartózkodásra ismét a magyar fővárosba jön.

— **Kossuth Ferenc** egészségi állapota — mint örömmel jelezhetjük — annyira javult, hogy orvosa állítása szerint, már néhány nap múlva elhagyhatja a szobáját; betegsége való tekintettel azonban, a legközelebbi miniszteri tanácsot, melyen valószínűleg a sok port felvert szervezkedési levél is, alapos megvitatás tárgyát fogja képezni Kossuth lekásán tartják.

— **Új függetlenségi kör.** A főváros VI. kerületében vasárnap, e hó 16-án alakult meg nagy lelkesedés között az új függetlenségi kör, melynek diszelnökekül gróf Batthyány Tivadar választatott meg, a ki székfoglaló beszédében a kormány feladatáról, az általános választói jogról és a sajtószabadság védelméről tett általános tetszéssel fogadott nyilatkozatokat. Az alakuló ülésen Apponyi Albert gróf is megjelent és jelezte, hogy Kossuth Ferencet is ő képviseli. Megemlékezett a Kossuth levele nyomán támadt félreértésekről is, melynek felvert hullámai a szenvedélyek csillapultával simulni kezdenek; nemcsak a ma és holnap számára kell szervezkedni, de fenn kell tartani azokat a kereteket, melyekben a honpolgárok a nemzet végleges szervezésére helyezkednek és végleges kialakulására nézve az ő meggyőződésüket érvényesítik. Apponyi beszédét gyakori éljenzés és taps kísérte.

— **Az indemnitást,** melyet a kormány két hónapra kért, e hó 17-én tartott ülésében a Ház úgy általánosságban, mint részleteiben is megszavazta.

— **Szünet a képviselőházban.** A képviselőházban a karácsoni szünet szombaton kezdődik és január hó 10-ig tart; e szerint a szünet előtt már a kultuszterca tárgyalásának folytatására csak kevés idő jut, mert a kormány még a marokkói egyezmény becikkelyezéséről és a bírák és ügyészek helyzetének javításáról szóló javaslatokat is el akarja intéztetni.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter a szekelyudvarhelyi törvényszék területére vizsgálóbíróknak Dr. Göllner Béla, helybeli királyi törvényszékünk egyik legképzettebb bíráját, vizsgálóbírói állandó helyetteséül pedig Mihály János ugyancsak helybeli törvényszéki bírót rendelte ki.

— **Ki a hibás?** Ez a kérdés, mint a tengeri kigyó, csak nem akar le-

tünni a napirendről és akarva-nem-akarva, mindig csak kénytelenek vagyunk rá visszatérni. A hétfőn tartott városi képviselőtestületi rendkívüli közgyűlésen Dr Valentsik Ferenc a héjjasfalvi vásár kihirdetése ügyében interpellált a „Székely-Udvarhely”-ben megjelent közlemények alapján. A polgármester válaszában kijelentette, hogy Héjjasfalváról az értesítés megérkezett, — a tanácsban elintéztetett, — a kiadóba kiadták, de valószínű, hogy a dobos nem dobolta ki; a tanács részéről hangoztatták, hogy vannak tanuk rá, hogy ki volt dobolva, mi ellen a jelen volt iparos képviselő tagok erősen tiltakoztak. A polgármester a legszigorúbb vizsgálat elrendelését és kiméletet nem ismerő, szigorú eljárást ígért, mit Dr Valentsik azon kijelentéssel vett tudomásul, hogy az eredmény a képviselőtestület elé terjesztessék. E szerint tehát, talán mégis megtudjuk valahára: ki a hibás?

— **Vármegyénk gazdasági egy-letének választmánya** hétfőn délelőtt Ugron Akos főispán, elnök vezetésével rendkívüli ülést tartott. A mezőrendőri törvény küszöbön levő revíziójához igen becses adatokat szolgáltatott a kiküldött bizottság, melynek javaslatait kevés módosítással a választmány elfogadta. A folyó ügyek során is több fontos dolog nyert elintéztetést. Tudomásul vették, hogy a kormány szeszfőzötanfolyamat rendez. A kereskedelmi miniszternek a vasúthálózat kiépítését célzó programhoz adatot szolgáltatottak. Temesmegye sztrájk törvény feliratát pártolják. A megyei faiskolák intenzívebb kezelése és célszerűbb rendszer meghonosítása végett a tanfelügyelő és járási faiskolakezelőktől véleményt, felvilágosítást kérnek. Több apróbb ügy elintéztetése után, az ülés véget ért.

— **Oszkár svéd király** haldoklik. Hétfőn felvette az urvacsorát; eszméletét óraszámra elvesztette.

— **Az iparosok és iparos ifjak** „Szabad Lyceuma” vasárnap a kath. gimnázium termében tartott és nagy látogatottságnak örvendett; Luckhaub Gyula főgimn. tanár a drótnélküli táviratozásról értekezett és bemutatta a Markoni-féle távirógépet is és ezzel teljesen leköttette a jelen voltak figyelmét. Ezzel kapcsolatosan érdekesnek tartjuk fel- említeni, hogy a napokban Berlinben is tettek érdekes kísérletet a drótnélküli telefonozással; ugyanis Tempelhof és Neuem állomás között, mintegy negyven kilométer távolságra sikerült telefonkapcsolatot létesíteni és a hang kitűnően hallatszott.

— **Emlékbeszéd Bartha Miklós felett.** Az Erd. Irodalmi Társaság f. hó 23-án, vasárnap d. e. 11 órakor, Kolozsvárt a városháza dísztermében felolvasó ülést tart, melynek egyik legérdekesebb pontja egy emlékbeszéd lesz Bartha Miklós felett, melyet Sebesi Samu, az „Ellenzék” kitűnő munkatársa tartani.

— **A magyar ipar pártolása.** Beszélünk, szavalunk, lármázunk és kiabálunk a magyar ipar pártolásáról nap nap mellett és most, mikor a legjobb alkalmunk volna iparosainkat hazafias kötelességünk szerint támogatni, most sem válogatjuk meg karácsoni bevásárlásainkat a

magyar ipar termékeiből, pedig ezzel hány szegény magyar és székely iparosnak adhatnánk karácsonra való költséget! Ne hangozzék el tehát szavunk a pusztaságba, midőn minden igazi honleányt és hazafit arra kérünk: szerezzé be karácsoni szükségleteit a magyar ipar és kereskedelem termékeiből.

— **Acsádi Ignác,** a kitűnő történetíró és kiváló publicista, a tudományos Akadémia levelező tagja kedden reggel, hosszas betegség után meghalt. Az elhunyt temetése szerdán volt.

— **A nőgyógyászati választmányának** dec. 16-án tartott ülésében tudomásul vették a dec. 8-iki teaestély számadását, amely szerint az 1725 K 60 fillér bevétel és 985 K 57 fillér kiadás mellett 740 K 3 fillér tiszta jövedelem maradt. Négy árva és szegény tanuló leányt összesen 400 K segélyt szavaztak meg. Továbbá 13 házi szegényt vettek fel és így azoknak száma már 91-re szaporodott, akik 3 izben, együtt 315 koronát kapnak. A karácsoni segély kiosztás f. hó 19-én, délután 2 órakor volt. A választmány megállapodása szerint ezután a segélyt nem a 3 nagy ünnepen, hanem dec., jan. és február téli hónapokban fogják kiosztani, minthogy leginkább ekkor szorulnak rá a szegények a segélyezésre. Amennyiben pedig a házi szegények száma igen nagyra nőtt, választmány intézkedett az iránt, hogy ezeknek személyi viszonyairól egyenként biztos tudomást szerezvén, csak a munkaképtelen nyomorékokat és öregeket hagyja meg, míg a többiit törölni fogja. A szegény tanuló gyermekek felruházása folyamatban van és karácsonig meg fog történni. — Minthogy azonban az e célra engedélyezett 400 K nem lesz elegendő — választmány engedélyezte, hogy ezen összeg 500 K-ra emeltesse. A fillérestélyek tartására nézve azon óhaját fejezte ki a választmány, hogy — tekintettel a küszöbön levő ünnepekre — ebben az évben immár több fillérestély ne legyen; a farsangi évad alatt pedig elég lesz havonként egyet tartani; de nem a „Hungária” termében, amely szűknek bizonyult, hanem a „Budapest” kistermében, amelyet a bérlő esetenként — fűtés és világítással együtt — 8 koronáért hajlandó átadni. — Végül a közgyűlés idejéül 1907. január 20-át tűzte ki, a számadások felülvizsgálására pedig Sándor Mózes és Dr Solymossy Lajos választmányi tagokat küldötték ki.

— **Karácsonyi és újévi ajándékul legalkalmasabb** diszleveledobozok papírral és borítékkal, képes és mesékönyvek, levelező-lap albnmok fényképalbumok, emlékkönyvek, valamint számtalan közhasznú dolgok kaphatók Betegh Pál és Társa kereskedésében. — Névjegyek megrendelését célszerű sürgősen eszközölni, hogy kellő időben rendelkezésre legyen.

— **A polgári önképző- és segélyező-egylet** 1906. évi december hó 26-án (karácson másodnapján) a „Budapest-szálloda” színháztermében karácsoni fillérestélyt rendez a következő műsorral: 1. Nyitány a helybeli zenekar által. 2. Trattner Ilonka szaval. 3. Zene. 4. Hodor Margit,

Bartos Teréz és Vladár Rózsika hármas jelenet adnak elő. 5. Ének-szólo Baku Katalin által. 6. Lányi Andor szaval. 7. Zene. 8. „A hüszolga.” Párl jelenet; előadja Deréki Antal lapszerkesztő és Mészáros Zoltán. 9. Gramofon előadás Csató Imre által. Tanc éjjelután 2 óráig. Belépti-díj: uraknak 80 fillér, hölgyeknek 50 fillér. 50 darab értékes tárgy kisorsolása, főnyeremény egy gazdagon feldíszített karácsonfa. Világposta, confetti és serpentin csata. Fischer Ferenc r. b. elnök, ifj. Szemerjai Károly r. b. alelnök. Bucsai Róza, Kassay Berta, Képiró Lajos, Vicsay János, rendezők.

— **Tanulmány olaj- és vízfestékek tubusokban,** valamint csinos szeker-nyekben, ugyszintén festő és rajz-ecsetek — legnagyobb választékban Betegh Pál és Társa könyv-, papír-, író- és rajzszerüzletében kaphatók Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

— **Az ev. ref. egyházközségnek** vasárnap tartott második egyházi estélye, úgy a műsor gondos összeállítására, mint látogatottsága által kitűnően sikerült; az összes közreműködők zajos tetszést arattak és a begyűlt jótékony adományokból a szegényebb sorsú iskolás gyermekeknek kedvessé és elviselhetővé tehetik a közeledő szent ünnepeket.

— **Meghívás.** A helybeli nőgyógyászati 1907. január 20-án, d. u. 2 órakor, a vármegyeháza kis termében, rendez évi közgyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja: az elnökség. Targysorozat: Elnöki megnyitó. Titkári jelentés. A számadás vizsgáló bizottság jelentésének tárgyalása. Titkár- és ellenőr stb. választás. Lehető indítványok tárgyalása. Ha a közgyűlésre 20 tag nem lesz jelen, 8 nap múlva új gyűlés lesz hívandó össze, melynek határozata — tekintet nélkül a jelenlevők számára — jogérvényes.

— **Szerkesztő változás.** A Marosvásárhelyt megjelenő „Szabadság” című függetlenségi lap főszerkesztője Dr Gál Sándor, felelős szerkesztője Lajos Dénes és politikai főmunkatársa Dr Urmánczy Nándor országgyűlési képviselő lett.

— **Válság Németországban.** Vilmos német császár parancsára, feloszlatták a birodalmi gyűlést; e miatt igen elkeseredett a hangulat és nagyon éles kifakadásokkal és felháborodással kísérték a feloszlátási rendeletet. A császár erre dühre gerjedt és azt sürgönyözte Bülow kancellárnak: „Az egész bandát a pokolba kergetem.” A berlini szocialisták lapja, válaszul, lázító vezércikket közölt és vad gyűlölettel ostromozza a császár politikáját, felhívja a népet, hogy e döntő harcban mindenki egyenlőn részt vegyen.

— **Legolcsóbb folyóirat.** Pár nap előtt jelent meg a fővárosban, Negyedi Béla és Schröder Hugó szerkesztésében „A Jövő” című havi szemle első száma. Az izléses kiállítású, könyvalaku folyóiratot művészi címlap díszíti. — „A Jövő” tartalma élénk és változatos. Többek között irtak bele: Szabolcska Mihály verset, Sziklay János tárcát, Petri Artur verset, Negyedi Béla tárcát. Azonkívül terjedelmes irodalmi, művészeti és közgazdasági rovat teszi tartalmassá a szemlét. „A Jövő” egész évi előfizetési ára csak 2 korona, mely beküldhető bélyegeken is. Egyes szám 20 fillér. A legolcsóbb magyar folyóirat méltán megérdemli az olvasó közönség érdeklődését. Mutatványszámokat kívánatra küld „A Jövő” kiadóhivatala: Budapest VIII. Baross-tér 4. szám. I. emelet.

— **Eladó sertések.** Kukoricával hizott két darab sertés eladó Haurik sörgyárosnál.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Egy falusi fejező-család szenvedései. Széles körben nagy érdeklődést keltett az a három és fél napig tartott bűnügyi főtárgyalás, mely a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknél László Domokos táblabíró elnökléte, Graffius Károly és Mihály János szavazóbírák, Szabó István kir. alügyész, mint a közbud képviselője részvételével pénteken, szombaton, hétfőn és kedden lefolyt. Az 51 vádlottat Dr Kovács, míg Török Lajos volt homoróddaróci jegyzőt és családját, mint sértetteket Dr Hinléder Fels Akos és Dr Szöllösi Ödön ügyvéd képviselték. A kb. 60 tanut is ideszámítva, a megidézettek száron jóval felül voltak. Lapunk olva önnak nagyrésze bizonyára még emlékezik ama rémregénybe illő esetre, mely 1905. november 5. és 6-ika közötti éjjelen Homoróddaróc, vármegyénkhez tartozó szász községben megtörtént s amelyről annak idején részletesebb tudósítást közöltünk. Ekkor éjnek idején, egy 40—50 főből álló csoport támadta meg Török Lajos községi jegyző házat, mely azonban a község tulajdonát képezte, tehát közbudgyonnan is tekinthető. Bezárt udvarára és lakására rablók módjára erőszakkal betörték, kövekkel, egy szekeret megtölthető mennyiségű léc- és deszka darabokkal, elképzeltetlen rombolást vittek véghez az épületen, valamint belső berendezésén. És csodák-csodája — a bűnösök, méltó büntetésben még sem részesülhettek. A törvényszék eléggé hebizonyított-nak nem látta azon körülményt, hogy kik az igazi bűnösök s ez alapon az összes vádlottakat felmentette. A kir. alügyész azonban semmisséget jelentett az ítélet ellen s erre elég alapos oka is volt. Elvégre a brutális eset Darócon megese. Egy 1300 lelket számláló községben történt, hol rendszerint az egyik szomszéd a másiknak nemcsak minden dolgát látja, hanem még a gondolatát is eltalálja. Nem mondjuk, hogy az egész szász falu lakossága bűnös, avagy bűnrészes, de mindenesetre jellemző a szászokra az a szoros összetartás, egyértelmű vallomás, melyet ebben a bűnperben tanúsítottak. Ez egy székely községben nem eshetett volna meg. A bűnöst feltétlenül kiadták volna. De a szász egymást védelmezi, fajáért bármi áldozatra képes. Ezt bizonyítja az a meleg, testvéri érdeklődés is, amelyet a városunkba betelepített igen tekintélyes számu és itt nagyon fontos pozíciókat elfoglaló magyar nyelvű, de nemzetiségükhöz végecsépp végig ragaszkodó szász polgártársaink, a bűnper főtárgyalása alatt, a homoróddaróci szászok mellett tanúsítottak. Eltekintve a bűnügytől, példát mutattak, hogy erős összetartással még a legveszedelmesebb bajból is lehet menekülni. Kíváncsian várjuk a kir. ítéletábla ítéletét, mert szinte lehetetlennek tartjuk, hogy annyi elhangzott pro és kontra eskü közül, a sértett javára egyetlen egy se szolgálhatna alapos bizonyítékul s épen ezért feltételezzük emberbaráti módon gondolkozó székely népünkről, hogy a közel jövőben választás utján betöltendő 12

jegyzői állás közül egyet a volt, de a darabont korban elüldözött daróci jegyzőnek juttatnak. Ezzel nem csak a megkínzott jegyző családján segítenek, de egy támogatásra érdemes tisztviselőt is kenyérhez juttatnak.

**KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL*
Háziipar a Homoród vidékén.**

Kovács Imre kissolyosi, akarom mondani h.-keményfalvi másodszeri pap a „Székely Udvarhely” című lap 94-ik számában a homoródomenti papnék, tanítónék s számtalan székely nők érdekében egy védelmi cikket adván ki, bátor vagyok erre a következőkben nyilatkozni:

Ha a papnék, tanítónék stb. tettek volna nyilatkozatot, mint rájuk nézve illetékest, akkor rendre felsorolnám azokat, kik Abásfalván a gör. kath. papnétól nyerték a szövetségben a kellő utbaigazítást, — de mert érdektelen — személyes képviselőre nem is jogosult (nincs ügyvédi diploma) s éppen férfi szóval fel a női szakmába vágó szövészeti ügyben, erre csak egyszerű mosollyal tudok válaszolni. De térjünk a tárgyra, mit mond a tiszteletes ur!?

„Hogy Boér Istvánné gör. kath. lelkész né szólni tud, ezt kétségbe nem vonom, mert magam is láttam, de tudományát véka alá rejtve féltékenyen őrizte, soha közre nem bocsátotta”, alább pedig így szól:

„A székely szöttek már akkor is nagy hirben állott, a mikor a nevezett lelkész né még szólni sem tudott.”

Ugyan kérem, hol itt a logika? Mit rejtett a papné véka alá, ha még szólni sem tudott? Mit őrzött féltékenyen, ha csak egyszerű volt a munkája? Hiszen a mi egyszerű, az nem érdemel féltékenységet.

Az abásfalvi gör. kath. papné szövetsége nem tartozik a h.-keményfalvi unitárius pap bírálata alá, mert ő ehhez csak annyit ért, mint „hajdu a harangöntéshez”, hanem vannak szakképzett emberek, illetve nők, a kik el tudják bírálani a szövetséget pap nélkül is.

Szép a beismerés, hisz az teljes bizonyíték arra, hogy valamit elbírálni lehessen. A tiszteletes ur azt mondja: „az irt lelkész nének csak annyi érdeme van, hogy szöteményeit elárusította”, csuda hogy nem írta oda hogy ő maga is vett abból, mert ekkor igazán ellentétbe jött volna önön magával.

De mit tegyünk: haragos ember nem szokott az igaz mondáshoz!

Arra pedig, hogy különböző mintázatokkal ellátott abroszokat, asztalkendőket egy abásfalvi szegény gör. kath. papné — ki a Székelyföldön született, itt nevezkedett, itt ment férjhez — s 50 évig Abásfalván papnéskodott — a „Bácskát” azt sem tudja merre van, — csak az a megjegyzésem, — már a gyermeknevelés és az anyagi helyzet olyan Abásfalván, hogy a Bácskába való utazgatásokra, szövetségek megrendelésére nem telik — bár csak élni tudjon.

* Ezen rovatban helyet adunk minden közérdekű felszólalásnak, de a felelősség a beküldőt terheli Szerk.

En nem állítom, hogy a homoródomenti papnék, tanítónék s a székely asszonyok szólni nem tudtak s csak egyedül az abásfalvi papné volt az, ki őket erre megtanította, — de igen is tudtak — az ősi szokás szerint kenderből, gyapotból vásznat szöttek, ingnek, lábravalónak, kendőnek, abrosznak, zsáknak, s ha elszakadt, felhasználták a csizmába kapcának s ha itt sem volt jó, oda adták borsért a zsidónak, — de hogy a székely szöttek — értem itt a különböző színű fejtővel való himes szöttest stb. nagy hirben állott volna, ezt kétségbe vonom, hiszen a színes fejtővel való szöttek alig 30—40 éve, hogy bejött, addig a nők vékonyra font, fekete gyapjuból szoknyát, nyárinak valót szöttek s abba is jártak, a háztól minden kitélt, a fényüzésre nem sokat adtak, — ma is a férfiak nejeik által szöttek harisnya-posztót viselnek s télen nyáron abba járnak.

No de itt nem ez a baj: A tiszteletes urat áthátolta a hitérintési vágy; a napokban egy cigány gyerek Keményfalván elhalt; ennek szülei az abásfalvi gör. kath. lelkészhez tartoztak és a tiszteletes, hogy elmondhassa mondókáját a purdó felett, t. i. hogy: „Szép volt, jó volt, de még is megholt” — Aleo! Fölvette a gyereket holta után egyházi kötelékébe — s a halotti prédikációt elvégezte felette, — ezért az abásfalvi gör. kath. pap feljelentést tett s ezért van, hogy a papné már szólni sem tud.

De tegyük félre a személyes ügyet, hiszen gyarlók vagyunk mindnyájan, a házi ipart fejlesszük, mert Magyarország csak akkor lesz nagy és dicsős s fénykorát akkor éri el, ha a külföld iparát nélkülözheti és saját szülőföldjén megtalálja mindazt, a mire csak szüksége van s valódi békében élhet egymással!

Sándor István, esperes.

Kiadja: Betegh Pál és Társa ujságkiadó intézete.

A közönséges csukamájolaj

oly undorító szagu és izü, oly nehezen emészthető, hogy a gyermekek és érzékeny betegek részére sokszor szóba sem hozható, de az őriási táp- és gyogyerő, melyet a csukamájolaj bebizonyult tartalmaz, ma már mindenkinek hozzáférhető, mert a Scott-féle Emulsió formájában a csukamájolaj teljesen meg van szabadítva undorító tulajdonságaitól. A Scott-féle Emulsió feltétlenül jó izü, könnyen emészthető és háromszor oly hatásos mint a közönséges csukamájolaj. A Scott-féle Emulsió sohasem okozza a legcsekélyebb zavart sem és állandóan szemlátomást a legkedvezőbb befolyást gyakorolja a szervezetre.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr BUDA I E M I L

„Városi gyógyszerháza” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.

Kapható minden gyógyszerháznál.

4461—906. köz. ig. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Székelyudvarhely város 1907. évi január hó 1-től december végéig terjedő időre a város közvilágítása és szeméttakarítása nyilvános árlejtésen folyó évi december 27-ikén délelőtt 10 órakor a város tanácskozó termében vállalatba adja

Évi általán kikiáltási ára 8300 korona, hozzá szólan kivanók kötelesek a kikiáltási ár 5 százalékát 415 korona bánatpénzt az árlejtés megkezdése előtt kiküldött kezéhez bánatpénzül letenni.

Az árlejtés feltételei a város tanácsánál megtekinthetők.

Székelyudvarhelyt, 1906. dec. 18.

Gotthárd, polgármester.

Tölgy és bükkfaeladási hirdetmény.

A felsőrákosi volt urbéres közbirtokosság erdeje A. u. o. 1—4 osztágában „Harmathérc” I. félfordaszak alatt visszahagyott 300 m felüli tölgy és bükkfát, a mely előzetes becslés szerint, mintegy 500 köbm. tölgyrönk, 500 köbm. tölgy épületfát, 1544 köbm. bükk mü, 3825 köbm. bükk tüzi és 1274 köbm tölgy tűzfát teszen ki, Felsőrákos község-házánál 1907. évi január 7-én d. e. 10 órakor tartandó zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek becsáron felül, tövön az erdőben eladják.

Kikiáltási ár 24540 korona.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka.

Utóajánlat nem fogadtatik el.

Részletes becslés, árverési feltételek, szerződési feltételek a vargyasi

m. kir. járási erdőgondnokságnál és az alólírott nál megtekinthetők.

Kelt Felsőrákos, 1906. dec. 17.

Székely Mózes, közbirt. elnök.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben hapható.

Többszörösen vizsgázott gépész, ki vizvezeték szerelésben, gőzfűrészt és gőzmalomhoz jártas azonnali állást keres, cím a kiadóhivatalban.

Szakvélemények

az Esterházy cognacról:

A magy. kir. műegyetem borászati laboratoriuma által hivatalosan megejtett és általunk tudomásul vett vizsgálatok alapján az

ESTERHÁZY COGNACOT

betegünknek alkalmaztuk és azt sikeresen használva mint kitünő minőségűt és a francia cognacokkal vetekedőt a legjobban ajánljuk.

Dr. Tauffer Vilmos egyetemi tanár.	Dr. Ketyl Károly egyetemi tanár.
Dr. Stiller Bertalan egyetemi tanár.	Dr. Angyán Béla egyetemi tanár.
Dr. Réczey Imre egyetemi tanár.	Dr. Poór Imre egyetemi tanár.
Dr. Pertik Ottó egyetemi tanár.	Dr. Báron Jónás kir. tanácsos, egy. tanár.

Az Esterházy cognac

minden előkelő fűszer- és csemegekereskedésben kapható.

Képes levelezőlapok, finom hazai levélpapírosok dobozokban és doboz nélkül nagy választékban kaphatók

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA
könyv-, zenemű- és papirkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Névjegyek izléses kivitelben készíttetnek.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvényéni, csúznál és meghűlések**nél, bedörzsöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerháznál kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

„Hermandol” klozet-papír a legjobb!

HEGEDÜ, VONÓ, KELLÉKEK ÉS HUOK

SZIVAR-, SZIVARKA,

DOHÁNYTÁRCÁK

ERSZENYEK ÉS PENZTÁRCÁK

MONOGRAMMOK levélpapír és fehérenemű bélyegzéshez, minden betűvel, 1 d.b 1 kor. Kaphatók

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA
könyv- és papirkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Mesés és imakönyvek, zeneművek!